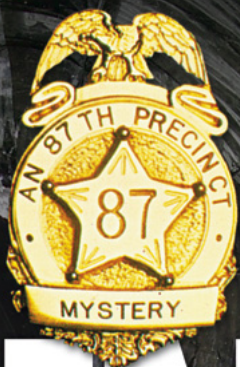

ED

*Ve všech
životních rolích
byla někomu
nepohodlná...*

MYSTERY

**KOHO
ZVOLIL
VRAH**

KOHO ZVOLIL VRAH

ED MCBAIN

Román z 87. revíru

KOHO ZVOLIL VRAH

Přeložila Libuše Burianová-Hasenöhrlová

Město v této knížce, lidé a místa,
všechno je smyšlené.
Jen postupy policie se zakládají
na zavedené technice pátrání.

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2014

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 1957 Hui Corporation

All rights reserved.

Z anglického originálu *Killer's Choice*

(First published by Penguin Books, 1964)

přeložila © 1969, 2014 Libuše Burianová-Hasenöhrlová

Jazyková korektura: Ludmila Böhmová

Grafická úprava obálky © 2014 Bohumil Fencel

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-199-6

Věnováno Doddi a Tedovi

VE VÝČEPU TO ČPĚLO.

Vrstva skla svítila na podlaze jako hromada potrhanych strun. Střepy, střípky, zurážená hrdla a kulatá dna lahví se třpytila a cinkala pod nohama, jako když člověk brouzdá mělkou louží ledu. Čísí ruka smetla police, smetla je v ničivém záchvatu zuřivosti. Skotská za osm dolarů se slila na podlaze v díle naprosté zkázy s vínem za pětadvacet centů. Sotva člověk vstoupil do nálevny, udeřil ho do nosu pach. Alkohol se roztekl po holých prknech a nadělal pod nohama loužičky, porůznu splavněné průplavy s hrázemi z rozbitého skla.

Uprostřed střepů a lihovin tváří k nebi a s ústy pootevřenými ležela dívka. Byla to rusovláska. Oči vypadaly v obličejí nepřiměřené velké, neboť je ve smrti vytřeštila. Měla v prsou čtyři střelné rány, dosud krvácela a krev se mísila na podlaze s kořalkou. Měla dlouhé vlasy, teď mokré a zplihlé, protože ležela hlavou přímo na prknech, a vlasy, šaty, celé tělo nasákly alkoholem.

Ve výčepu se těžko dalo mluvit. Z přítomných policistů si každý tu a tam s chutí dá nějakého panáka. Ale přestože byly dveře dokořán a profukoval mírný červenový větrík, výpary se tu nezdolně držely. Pronikly do nosu, do krku, do plic, a sotva se člověk párkrát nadechl, zamotala se mu hlava.

Detektiv Steve Carella s potěšením vypadl. Whisky měl rád a uměl ji ztrestat víc než leckterý stříhoun. Zato nemohl vystát, aby mu nějaký ožrala dýchal do obličeje, a v hospodě to teď páchlo, jako kdyby tu ochmelkové měli valnou hromadu a všichni naráz se pokoušeli vyblekotat stejný špatný vtíp.

Zrzečka na podlaze byl špatný vtíp. Byl by to špatný vtíp v kterémkoli ročním období, ale v červnu, kdy celý svět ožívá, kdy měsíc sva-
teb snoubí bujnost jara s hřejivostí léta, zvlášť. Carella byl rád na světě a byl tak štědrý, že přál každému, aby se s ním o tenhle zážitek podělil. I když ho povolání často nutilo stát tvář v tvář náhlé smrti, pořád ještě nedospěl tak daleko, aby dokázal nasadit tak nevzrušenou masku jako jeho kolegové. Carella rád myslel na to, že lidské bytosti mají v sobě důstojnost. Můžou chlastat, říhat, rvát se, klít – ale pořád jsou vzpřímené.

Kdesi v paměti nejspíš jako pozůstatek dávno zapomenuté antropologické výuky na koleji vystrachal větu: „Člověk stojí sám, protože je jediný, kdo sám stojí.“ Antropologických přirovnání bylo nad hlavu, ale Carella je nebral na vědomí. Jemu se líbilo myslet na člověka jako na toho, kdo *stojí*. Smrt sráží člověka k zemi. Smrt mu bere lidskou důstojnost. Mrtvý člověk nedbá, má-li pěšinku ve vlasech. Mrtvá dívka si nedělá starosti, jestli jí couhá nebo necouhá kombiné. Smrt zjednoduší lidskou bytost na neladnou hromádku *masa*. A když se teď Carella díval na to, co bývala žena – žena, která se roztomile smála a líbala milence a sundávala si punčochy a roztírala rtěnku s ženskou pečlivostí – když se díval na tu hromádku, kdysi teplou a živou, zmocnil se ho nepřekonatelný smutek, nezachytitelný pocit tragédie.

S potěšením odtamtud vypadl.

Na chodníku sněmovalo policejní oddělení. Tohle byl koktejl pro opory zákona. Nepodávalo se nic k pití a tihle chlapi se nesešli proto, aby přetřásli poslední román dvanáctileté francouzské dívky, ale vládl tu stejný pocit družnosti, té uvolněné spřízněnosti, jaká vyrůstá mezi lidmi, kteří se navzájem znají a pracují ve stejném oboru.

Ti dva, co přišli z oddělení pro vraždy – oblast Sever –, se jmenovali Monoghan a Monroe. Oba vazouni. Oba měli šedé flanelové kalhoty a přes ně sportovní tvídové bundy.

„K takovejmhle pitominkám se obvykle neženem,“ prohlásil Monoghan Carellovi.

„Obyčejně ne,“ dodal Monroe.

„Starej si nás šetří na opravdický hlavolamy,“ řekl Monoghan.

„Ty těžký,“ doplnil Monroe.

„Žádný zločiny z vášně.“

„Jako z lásky, nenávisti a tak,“ vysvětlil Monroe.

„My jsme jenom na promyšlený kousky,“ pravil Monoghan.

„Ty, co jsou vyšpekulovaný předem,“ zpřesnil Monroe.

„Jsme jeho esa,“ poznamenal Monoghan skromně.

„Lišáci,“ přihodil Monroe.

„Velká čest pro 87. revír,“ řekl Carella s úsměvem. Byl to dlouhán. Na sobě měl modrý vlněný oblek a z kapsičky mu čouhal bílý kapesník. Měl bílou košili a na ní zlatomodrou rypsovou vázanku a s *fachmany* z oddělení vražd se bavil v nenuceném postoji člověka, u něhož atletická postava je dokladem úsluví, že ve zdravém těle zdravý duch. Měl hnědé oči, vysedlé lící kosti, a jestli dokonale oholená tvář působila skoro orientálně, skryté pobavení, s kterým sledoval Monoghana s Monroem, tenhle dojem ještě zvyšovalo.

„Osmdesátej sedmej revír se musí cítit poctěnej,“ pravil Monoghan.

„Až nad hlavu,“ dodal Monroe.

„Jsme bez dechu,“ pravil Carella.

„Lidi se rádi do všeho míchaj,“ pravil Monoghan.

„Abyste mi rozuměli,“ řekl Carella. „Plně si vážíme toho, že nám z oblasti Sever poslali svoje esa.“

„Utahuje si z nás,“ odtušil Monoghan.

„Popichuje,“ dodal Monroe.

„Počítá, že by si bez nás poradili.“

„Počítá, že se bez nás obejde.“

„Potřebuje prej nás jako díru do čela.“

„Říká nám, abysme šli domů.“

„Říká nám zdvořile, ať plavem.“

„Ať si trhne nohou,“ pravil Monoghan.

Carella se zazubil, ale hned zvažněl. Podíval se k hospodě. „Co vy na to?“ zeptal se.

Monoghan a Monroe se otočili jako jeden muž. V místnosti se k tělu ležícímu uprostřed nasáklého smetí nakláněl policejní fotograf. Blikl blesk.

„Mně to připadá,“ pravil Monoghan hlubokomyslně, „jako když někoho chytil amok.“

2

BYLO NABÍLEDNI, že Meyer Meyer definitivně prošvihne *bar micvah*.

Naříkat pochopitelně nemohl. S poručíkem si dohodl, že v den *bar micvahu* bude mít volno, ale poručík nemohl vědět, že den předtím dojde k vraždě. Ovšem pokud se na osmdesátém sedmém nepočítá s možností, že k vraždě může dojít kterýkoli den. Je jenom třeba, abyste si svůj *bar micvah* naplánovali tak, aby se s vašimi vraždami netloukl.

Ne že by byl Meyer Meyer doopravdy nějak nadával. Dítko, jež se mělo dostavit k biřmování, byl malý domácí zloduch jménem Irwin a rodina mu něžně říkala neřád Irwin. Dítko však bylo synem manželčiny sestry, kterážto skutečnost činila z Meyera jeho strýce, a Meyer předpokládal, že kapku rodinných citů by k tomu milánkovi jaksi chovat měl. Krom toho bude žena mlít jako kafemlejek. Od neděle do neděle zuřit a lamentovat, a jestli Meyer ten *bar micvah* doopravdy zmešká, může se vsadit, že domácí jídelníček začne sestávat z ohřátých konzerv. Ze svatební komnaty se už ozvěnou neponese rytmické vrzání per.

Muž, který seděl ve služební místnosti 87. revíru naproti Meyerovi, neměl ponětí, že Meyer je na nejlepší cestě zmeškat biřmování neřáda Irwina. Stejně by to s ním nehnulo. V jeho výčepu došlo k vraždě a v hlavě mu vězela jen jediná myšlenka, žádná jiná.

„Zboží za čtyři tisíce dolarů!“ pokřikoval. „Kdo myslíte, že to zaplatí? Já? Myslíte si, že se dám takhle odřít?“

„Prál byste si, aby vám policejní oddělení zaslalo šek, pane Phelps?“ zeptal se Meyer. Položil otázku mírně a s beráncím pohledem v modrých očích, neboť Meyer Meyer byl beráncí povaha. Jeho otec si totiž o sobě myslel, že je něco jako samorostlý komik, a přišel na nápad, že to bude groteska k uválení, když dá svému synovi jméno, jež vhodně doplní příjmení. Výsledkem byl Meyer Meyer, vpravdě perla rozjařenosti, velmi legrační kousek nomenklatury. Meyer byl řízením osudu pravověrný žid, jenž vyrostl převážně mezi pohany. Kluci z ulice do něj šili, kde se dalo, a kdykoliv potřebovali novou přihrádku, Meyerovo jméno posloužilo. Léty v sobě Meyer Meyer vypěstoval skoro nadpřirozenou trpělivost a snášel s ní takové případnosti, jako je narození nebo vrtochy šprýmovných otců. Trpělivost na něm nezanedala téměř žádné tělesné šrámy – když nepočítáme skoro úplně holou lebku, jež Meyera postihla ještě před třicátkou. Teď mu bylo třicet sedm, a máje před sebou průšvih, že zmešká *bar micvah*, opíral se s nejvyšší vyrovnaností o stůl a čekal, co mu pan Phelps odpoví.

„Nojo, ale kdo to podle vás zaplatí,“ dožadoval se Phelps. „Já? Kdo platí mzdu městským policajtům, když ne já? A co za to mám? Doo-pravdy mě někdo chrání? Přece čtyři tisíce dolarů za zničení...“

„Zabili děvče,“ řekl Meyer mírně.

„Ano, ano, já vím,“ přitakal Phelps. „Víte, jak dlouho mi trvalo, než jsem ten krám trochu zvětšil? Na ráně není, a že by okolo byly samý neony, to taky nejsou, víme? Lidi sem choděj skrz reputaci, kterou jsem si udělal, pro nic jinýho. V tomhle obvodu je víc výčepů než...“

„Pane Phelpsi, v kolik jste včera večer odešel z podniku?“

„Není to jedno? Viděl jste to tam? Viděl jste všechny ty rozbitý flašky? Skoro všechno zboží! Kde byli pochůzkáři! Jak mohl někdo rozmlátit všechny ty láhve a...“

„A čtyřikrát vystřelit. Ten, kdo rozbil láhve, vypálil čtyři rány, pane Phelpsi.“

„Ano, ano, já vím. Prosím, kolem není moc obytných baráků, takže to neměl kdo slyšet. Ale od policajta se čeká, že slyší, nebo ne? To v nějaký putyce mazal deku?“

„Ve skutečnosti byl u jiného případu!“

„Co je důležitější? Moje zboží, anebo nějaké jiné pitomé případ?“

„Vaše zásoby jsou velmi důležité, pane Phelps,“ pravil Meyer. „Bez vašeho zboží by lidi v našem obvodu zcela jistě vyschli a umřeli. Policejní oddělení jaktěživo nepodceňovalo význam vašeho obchodu. Jenže policista, který byl na obchůzce, měl zrovna co dělat o dvanáct bloků dál. A na jeden ráz člověk víc jak jeden zločin nevyřídí.“

„A jestli měli spadeno na můj kšeft? No, co pak?“

„Na váš obchod nikdo spadeno neměl. Jestli se nepletu, na pokladnu vám nikdo ani nesáh.“

„Zaplatpámbu, že jsem tam Annie nechal jen něco kolem padesáti dolarů. Aby měla večer z čeho brát.“

„Pracovala u vás Annie dlouho?“

„Asi rok.“

„Myslíte si...“

„Prokrista, zásoby do mrtě pryč. Prošvihnu kalhoty, než je dám znova dohromady.“

„Co Annie?“ zeptal se Meyer a svatá trpělivost ho zřetelně přecházela.

„Annie?“

„To zabitě děvče. Co leželo se zraněným tělem a krásnou tvářičkou ve spláškách, co zbyly z vašich *zásob*!“

„Jo tak. Annie.“

„Mohli bychom si o ní chvíli pohovořit? Bude vám to vyhovovat, pane Phelps?“

„Jo, toseví. Samosebou.“

„Annie Boonová. Znal jste ji pod tímto jménem?“

„Znal.“

„A pracovala pro vás asi rok, je to tak?“

„Jo, přesně. Asi rok.“

„Byla vdaná?“

„Byla.“

„Víte to jistě?“

„Jo.“

„My ji máme v záznamech jako rozvedenou.“

„Hm. Teda myslím, že byla rozvedená.“

„Měla děcko, ano? Když byla v práci, starala se o dítě babička.“

„Jo, přesně. Myslím, že to byl kluk.“

„Ne,“ pravil Meyer. „Holčička.“

„Co, holčička? Tak asi jo.“

„Annii bylo dvaatřicet, pane Phelps, že?“

„Jo. Třicet dva nebo třicet tři.“

„Jste ženatý, pane Phelps?“

„Já?“

„Ano.“

„Myslel jsem, že je řeč o Annii.“

„Byla. Ted' mluvíme o vás.“

„Ženatej, to bych byl.“

„Jak dlouho?“

„Čtrnáct let.“

„Máte děti?“

„Ne. Nemám.“

„Kolik je vám, pane Phelps?“

„Čtyřicet jedna.“

„Jde vám to?“

„Co?“

„Jde vám to s manželkou?“

„Co?“

„Povídám,“ opakoval Meyer trpělivě, „jde vám to se ženou?“

„No to bych řekl! Ale co se mě ptáte na takový blbiny?“

„Jen klid, pane Phelps. Spousta mužů nemá to štěstí.“

„Já teda mám! A není mi jasný, jak se chcete tímhle tím vyptáváním dostat k chlapovi, kterej mi udělal z krámu betlém.“

„Nás především zajímá muž, co zabil, pane Phelps.“

„Takže bych měl vlastně bejt nadšenej, že je Annie zabítá. Jinak by policie s radostí pustila celou škodu z hlavy. Smůla, to už se stává.“

„Myslím, pane Phelps, že to moc zjednodušujete,“ pravil Meyer Meyer. Prudce zvedl hlavu. „Máte revolver?“

„Cože?“

„Revolver? Pistoli? Nějakou zbraň?“

„Ne.“

„Jistě ne?“

„Vemte na to jed.“

„Můžeme si to ověřit, jak víte.“

„Samosebou vím, že si to můžete...“ Další Phelps spolkl. Do tváře mu poznenáhlu stoupalo poznání. Upřeně Meyera pozoroval a pak se mu obočí zlostně stáhlo do ostrého úhlu. „Co tím chcete říct?“

„Hmh?“ zeptal se Meyer.

„Já nejsem podezřelej, že ne? Chcete říct, že jsem podezřelej?“

Meyer smutně přitakal. „Ano, pane Phelps,“ pravil. „Obávám se, že jste.“

MUŽ V KANCELÁŘI poručíka Byrnesa měřil sto devadesát centimetrů a vážil osmdesát pět kilo. Měl modré oči a hranatou bradu s důlkem. Až na pramen nad levým spánkem, v místě, kde byl kdysi zasažen nožem, a když se rána zahojila, vlasy zbělely, byl jako liška. Měl rovný, nepřeražený nos a pěkná ústa s širokým spodním rtem. Tvářil se trochu nafoukaně, jako by mu poručík nebo Carella, který stál u poručíkova stolu, či snad sama poručíkova kancelář dost nevoněly.

„Steve,“ pravil Byrnes, „tohle je... eh...“ Byrnes se rychle poradil s listem papíru v pravačce, „...ehm... Cotton Hawes.“ Zvědavě si zrzka změřil. „Je to tak? Cotton Hawes?“

„Ano, pane. Cotton jako bavlna.“

Byrnes si odkašlal. „Cotton Hawes,“ řekl znovu a střelil po Carellovi kradmým pohledem a pak chvíli mlčel, jako by jménu poskytoval možnost, aby se mu vstípilo do mysli. „Detektiv druhé třídy,“ ozval se konečně, „nastupuje k našemu oddělení. Přestup z třicátého revíru.“

Carella přikývl.

„Tohle je Steve Carella,“ pravil Byrnes.

Carella napřáhl ruku. „Těší mě.“

„Rovněž,“ odpověděl Hawes a pevně stiskl Carellovi ruku. Na hřbetech se mu kudrnatily zrzavé chloupky a ruce měl jako lopaty. Carellovi však neušlo, že na něj nezkouší žádný trik s lámáním kostí, jak to někdy hromotluci dělají. Pevně, krátce Carellovi ruku stiskl a pustil.

„Myslel jsem, že by vám Steve mohl nalít kapku rozumu,“ pravil Byrnes.

„Jak to myslíte, pane?“

„Hmmm?“

„Jak to myslíte, pane?“

„Že vám všechno předvede,“ pravil Byrnes. „Lidi, barák, a třeba ulice. Poznat revír, to nemůže škodit.“

„Ne, pane.“

„Teda... ehm... mimo jiné, Hawesi, jsme rádi, že vás tu máme. Přijdete na to, že osmdesátý sedmý revír není rajský koutek, zvlášť když přicházíte z třicátého. Ale zase tak strašná díra to není.“

„Ještě horší,“ utrousil Carella.

„No dobře, po pravdě řečeno jedna z nejhorších. Ale na to si zvyknete. Anebo to ostatní přivykne vám. Těžko předem říct, jak se to vyvrbí.“

„Věřím, že brzy do všeho vpluju, pane,“ prohlásil Hawes.

„Á, nepochybuju, nepochybuju.“ Byrnes se znovu odmlčel. „Jestli tedy nemáte nic dalšího...“ Byrnes si před Hawesem připadal hloupě jako nikdy a nevěděl proč. „Můžeš se do toho dát, Steve.“

„Rozkaz, poručíku,“ řekl Carella a odvedl Hawese ke dveřím, otevřeným do služební místnosti. „Počítám, že všude ve městě to chodí na jedno brdo,“ řekl, když vyšli.

„Skoro,“ pravil Hawes.

„Cotton,“ povídá Carella. „Nezvyklý jméno.“

„Otec měl nějaké techtle mechtle s tím puritánským knězem.“

„Tak?“

„Jmenoval se Cotton Mather. Byl prý to průkopník velkého formátu. Mohl jsem skončit hůř.“

„Jakto?“

„Mohli mě pokřtít Pacifik.“

„Ovšem,“ usmál se Carella. „Tohle je tedy služební místnost. Stoly, okna – tabule, na kterou lepíme vyhlášky, kdo se hledá a tak, a všechny poznámky, co přebývají. Registratury jsou napravo. Obvyklá sada. Recidivisti, hledaný osoby, kdo sedí, ukradený zboží, krucinál, u vás to muselo být stejný.“

„No jo,“ řekl Hawes.

„A taky máme šanon na ztracený kola,“ pravil Carella. „Ten jste možná u vás neměli.“

„Ne, ten ne.“

„Časem je docela k užitku. V tomhle okrese je dětí jako máku.“

„Hmm.“

„Jediný volný stůl je tamhleten u okna. Odkládací stůl. Najdeš tam kromě vlastní tchyně všechno.“

„Jsem svobodnej,“ řekl Hawes.

„Aha. Tak nic. Stejně ho vyklidíme a můžeš si ho vzít do užívání. Pro ten pád, že se oženíš.“ Zazubil se, ale Hawes mu úsměv neoplatil. „No... a...“ Carella zamyšleně zmlkl. Najednou mu zasvítily oči: hele, Meyer Meyer. Okamžitě zavola! „Meyere!“ a Meyer zvedl hlavu od psacího stroje. Carella postrčil Hawese k jeho stolu.

„Meyere, dovol, abych ti představil Cottona Hawese, novou posilu našeho oddělení. Cottone, tohle je Meyer Meyer.“

Meyer napřáhl ruku a začal: „Těší...“ a pak se zarazil a zeptal se: „Jakže se jmenujete?“

„Cotton Hawes,“ řekl Hawes.

„Jo tak. Těší mě.“ Stiskl Hawesovi ruku.

„Meyer je jedinej chlap na světě, kterej má dvě křestní jména,“ řekl Carella. „Nebo dvě příjmení. Jak se to veme.“

„Kromě Harryho Jamese ovšem,“ pravil Hawes.

„Cože? Harry...? Jo tak, Harry James. Dvě křestní jména. Ano. Ano,“ pravil Carella. Odkášlal si. „Na čem vyšíváš, Harry... Meyere?“

„Na tom mordu ve výčepu,“ řekl Meyer. „Vyzpovídal jsem zrovna majitele. Určitě prošvihnu biřmování.“

„Proč asi?“

„Musím napřed dodělat tohle hlášení,“ podíval se na hodinky.

„Jdi do háje, to dosmolíš dřív,“ řekl Carella.

„Jen mě nech,“ opáčil Meyer. „Já myslím, že snad *chci* to pitomý biřmování prošvihnout.“

„Tak to tu Cottonovi ukaž,“ řekl Carella. „Ty ho zabydlíš jako u maminky.“

„Jistě,“ řekl Meyer bez nadšení a začal znovu klepat do stroje.

„Tuhle za zábradlím je chodba do místnosti pro zadržený. Nalevo je záchod... jsi voják?“

„Námořník,“ řekl Hawes.

„Aha. Učili jste se taky judo?“

„Trochu.“

„Máme tu jednoho mariňáka. Jmenuje se Hal Willis. Budete si mít o čem povídat.“

„Myslíš?“ odtušil Hawes.

„Jenom mu nepodávej ruku,“ řekl Carella. „Složí tě ve třech vteřinách.“

„Složí?“ zeptal se Hawes suše.

„No, on...“ Carella si znovu odkášlal. „Místo pro výslechy je na druhým konci haly, jestli k tomu potřebuješ soukromí. Obvykle se u nás vyslýchá ve služebně. Náš lodivod ostrým hochům nefandí.“

„Za celou tu dobu, co jsem sloužil na třicátým, jsem ani jednou neviděl, že by se s vězněm špatně zacházelo,“ prohlásil Hawes.

„Takže je tu dost útulno, ne?“ řekl Carella.

„Jako když se pracuje se zločinem,“ podotkl Hawes.

„Jistě, nepochybuju...“ Konec věty spolkl. „Kartotéka je tamhle, přímo na druhém konci haly. Tyhle schody vedou dolů k strážnici a hotelu Alcron na druhý straně baráku.“

„K čemu?“

„K celám pro zadržené.“

„Aha.“

„Pojď dolů, představím tě dozorčímu seržantovi. Pak se můžem trochu projít po rajonu, jestli chceš.“

„Co navrheš ty.“

„Je to má největší radost,“ předvedl Carella poprvé za celý den svou jedovatost. Hawes se rozhodl to nevnímat. Sešli spolu po schodech do přízemí. Mlčky.

3

ŽENĚ V MALÉM OBÝVÁKU BYLO ČTYŘIAPADESÁT a vlasy měla kdysi stejně rudé jako její dcera. Dnes už byly prošedivělé, ale nepůsobily jako vlasy, které blednou. Docela paradoxně vypadaly spíš jako šedé vlasy ze železa, které napadl rez.

Po tvářích jí proudily slzy. Pláč zmařil nalíčení kolem očí, líčidlo stékalo ve stružkách na tváře. Nebyla to žádná krasavice, a navíc masku, kterou se zvelebovala před světem, rozryl teď žal a zpráva o smrti ji pomalounku odplavovala.

Detektiv Bert Kling seděl proti ní a pozoroval ji. Ženy vyslýchal nerad, a před těmi, co brečí, by už vůbec nejraději utekl. Při vraždách či sebevraždách ovšem ženské vždycky brečely. Před plačící ženou si připadal jako na jehlách. Vyšetřoval teprve krátký čas a byl to velmi mladý detektiv, takže si ještě nestačil osvojit pochopení či *savoir faire* mužů, jako byl Carella. Slzy tedy nerozpouštěly jen jednu pečlivě vyhotovenou masku. Ničily i kamenný výraz obličeje Berta Klinga. Seděl jako nemotorný školáček a nedokázal ze sebe vypravit ani hlásek.

Obývací pokoj byl zařízen pohodlně a vkusně. Nábytek nebyl drahý, ale hladké moderní linie působily daleko čistěji než nábytek, který se rozkročí na podlaze a dokáže malý byt zasekat. Čalounění bylo lehké a veselé, v naprostém protikladu k ženě, která seděla na

gauči a rozmazávala si hnědé stružky kolem očí a na tvářích. Na zdi nad kanapem visela ohromná fotografie hezké rusovlásky. Dívka stála v poli vlnící se pšenice, hlavu měla pozvednutou k obloze a rusé vlasy jí padaly na ramena. Z tváře jí zářila čistá, opojná radost. Kling si připomněl obličej na podlaze výčepu a pomyslel si, jak prchavá je hranice mezi životem a smrtí, mezi radostí a žalem.

„Annie,“ řekla žena, když si všimla jeho pohledu.

„Ano,“ přitakal Kling.

„Je to sedm let starý obrázek. Ze svatební cesty. Jeli tenkrát na farmu jeho otce do Indiany. Zůstali tam měsíc. Byla šťastná.“

„Její muž se jmenoval Ted Boone, ne?“ řekl Kling.

„Ano, Theodor. Já mu říkala Theodore. Byl to milý chlapec. Fotograf, víte. Ten obrázek je od něj. Udělal ho tenkrát z malé Kodachromy. Byl moc nadaný.“

„Máte ponětí, proč se rozvedli?“

„Ano.“

„Proč?“

„Přerostl ji. Mou dceru.“ Řekla to bez vzrušení, oznamovala prostě fakt.

„Jak to myslíte, paní Travailová?“

„Prostě ji přerostl. Annie nebyla žádný zázrak. Je to... byla to má dcera, ale žádný zázrak. Pořád samá legrace, copak o to, vtipná byla – chápete, jaký typ děvčete myslím? Tancovat, smát se... prostě byla veselá. A to se muselo mládenci, jako byl Theodor, líbit. Spouště hochů se to líbilo. Jenže časem...,“ paní Travailová se odmlčela a smutek jí z tváře nezmizel, i když teď nemyslela na smrt. Hledala výraz pro věci, které snad nikdy nikomu nesvěřila, pro věci, jež matka neříká ani vlastní dceři, dokud se mezi ně nevetře cizinka Smrt a už nejsou žádná tajemství, žádné city, jež je třeba ochraňovat, zanikne hrdost, kterou měl člověk předtím strach zranit. „Theodor šel nahoru. Nejenom ve fotografování. Věděla jsem, že mu to půjde. Měl tady.“ Poklepala si na spánek. „Chtěl víc. Byl jako divý do učení,

chtěl poznávat, potřeboval povzbuzení. Annie mu to nemohla dát. Požádal ji, aby se s ním rozvedla.“

„Povolila mu to?“

„Ano. Nerada. Měli už tenkrát Moniku – to je vnučka – a žena se začne bát, pane Klingu. Žena, která je pět let vdaná, pět let žije s mužem, je z ní manželka a matka, dostane strach. Neví už... neví už, jak se hraje... ta hra pro jednoho. Pomyslení, že se do ní bude muset nanovo vpravit, není nic lehkého.“ Paní Travailová vzdychla. „Ale pustila ho. Vlaštovka nemůže zadržet orla, pane Klingu. To nemůže.“

„Rozešli se přátelsky?“

„Rozejde se někdy rozvedený pár přátelsky?“

„No, já...“

„Ano, ano, brali to velmi moderně. Zůstali přáteli. A on samozřejmě navštěvoval Moniku. Jenže pro dva lidi, kteří se navzájem důvěrně znali, znali své touhy a myšlenky a sny, je moc těžké se zničehonic rozejít a předstírat, že jsou si cizí, pane Klingu. Je to... ten, kdo vás moc dobře zná, se vám hnusí. Řekl jste mu, že už s ním nic nechcete mít, a hnusí se vám skutečnost, že jste s ním kdysi něco společného měl.“

„Asi máte pravdu. Ale k nějakému otevřenému výstupu nedošlo? Myslím při návštěvách. Nehádali se nebo tak?“

„Theodor není vrah,“ řekla paní Travailová suše.

„Musíme vzít v úvahu všechna hlediska, paní Travailová.“

„To vím. Byla zavražděna má dcera, pane Klingu. Nebylo to zvlášť bystré děvče, ale chraň pámbu, abyste si myslel, že mi na ní dost nezáleželo. Záleželo. A moc. A chci, aby policie vzala v úvahu všechna hlediska. Ale Theodor není vrah. Je tvůrčí člověk, a kdo tvoří, neníčí.“

„Chápu,“ povzdychl Kling. Věděl, že Boona budou muset tak jako tak vyslechnout, ať už je tvůrce či ničitel nebo obojí dohromady. Přesto se alespoň poučil, že vysvětlovat policejní praxi může jen hlava

otevřená, a stejně nikdy nedokáže říct všechno. Zjistil, že nejlepší vysvětlovací metoda je nevysvětlovat nic. Poslouchej, pozoruj, pamatuj si, zkoušej vítr. A pak se chyt' práce a zmákní ji, jak je třeba.

„Kdy se rozvedli?“

„Jsou to dva roky. Ale nešlo o nevěru. Dokud měl Theodor závazky, dodržoval je.“

„Rozumím. Vaše dcera jela do Rena?“

„Do Las Vegas.“ Potom paní Travaillová dodala. „Cestu platil Theodor.“

„A děcko?“

„Když Annie odjela na západ, Monika zůstala u mne.“

„Máte další děti, paní Travaillová? Měla Annie bratra nebo sestru?“

„Bratra.“

„Kde bych ho našel, paní Travaillová?“

„Je mrtvý.“

„Ach. Odpusťte mi.“

„Padl za druhé světové války. Byl střelcem u námořního letectva.“

„Odpusťte.“

„Zemřel, když mu bylo devatenáct. Nejdřív jsem ztratila muže, pak syna. Jediné... jediné, co mi zůstalo, byla Annie. A Theodor. Později ovšem. Pak... pak odešel Theodor a teď... teď jsem sama. Kdybych neměla tu malou. Mám to dítě. Holčičku.“

„Ano,“ pravil Kling.

„Jenomže, pane Klingu, žena potřebuje mít kolem sebe muže. Žena potřebuje muže.“

„Ano.“

„Theodor byl správný chlap.“

„Co vaše dcera, paní Travaillová,“ připomněl Kling.

„Prosím?“

„Měla později nějakou známost?“

„Ano.“

„S kým?“

„Bylo jich několik.“

„Mohla byste mi je jmenovat?“

„Jakpak ne. Teď se scházela s nějakým Arthurem Cordisem. Viděli se... no... tak jednou za čtrnáct dní.“

„Stavoval se pro ni tady?“

„Ano.“

„Nevíte náhodou, kde bydlí?“

„Někde v Isole. Adresu neznám. Ale pracuje v bance jako úředník.“

„S kým ještě chodila?“

„S Frankem Abelsonem.“

„Jak často se vídali?“

„Sem tam. S žádným to nebylo nic vážného. Měla je jen... vy byste asi řekl jako kamarády.“

„A ten bydlí?“

„Taky v Isole.“

„Kdo je další?“

„Ten chlapec Jamie.“

„Který Jamie?“

„Nevím. Mluvila jsem s ním jen po telefonu. U nás nikdy nebyl.“

„Ale vaše dcera se s ním vídala?“

„Ano. Vždycky se někde sešli. Nemám tušení, proč sem nikdy nezašel.“

„Víte to jistě?“

„Ano. Telefonoval často. Ona o něm taky mluvila. Říkala, že je to moc milý chlapec.“

„A co přítelkyně, paní Travailová?“

„Ach, těch měla Annie jenom pár. Mám vám říct jména? Nebylo by lepší, kdybyste si vzal adresář?“

„Vy ho máte?“

„Ano.“

„Dobrá, až půjdu.“

„Ovšem.“

„Tak co ještě,“ podíval se Kling do svých poznámek. „V tom výčepu pracovala asi rok, že?“

„Ano. Měla po rozvodu jiné zaměstnání, a teprve když odtamtud odešla, začala pracovat u pana Phelpse.“

„Vycházeli spolu dobře?“

„Ano, ano. Pan Phelps je velmi pozorný muž.“

„Jak prosím?“

„Myslím jako zaměstnavatel. Moc pozorný.“

„Hm,“ zahučel Kling a v duchu mu proběhlo hlavou, co mu o panu Phelpsovi sdělil Meyer. „Jak mám rozumět tomu pozorný?“

„No, mluvila o něm vždycky moc pěkně. A vzpomínám si, jak jednou chytila nějaký bacil, ležela doma a on jí poslal květiny.“

„Tak?“

„Ano. Dvanáct rudých růží.“

„Není to trochu nezvyklé?“

„Ženy si potrpí na květiny,“ řekla paní Travailová. „A Annie byla dobrá pracovnice.“

„Kde pracovala naposledy, paní Travailová? Předtím, než nastoupila u Phelpse?“

„V Domě nábytku. U společnosti Herman Dodson.“

„Nevíte náhodou, co tam dělala?“

„Prodavačku.“

„Proč odešla?“

„To nevím. Nikdy jsme o tom nemluvily. Počítám, že plat nebyl zrovna slavný.“

„A jak přišla k místu u Phelpse?“

„Nemám ponětí. Prostě se o něm asi doslechla.“

„Aha.“

„Máte tušení, pane Klingu, kdo to spáchal?“

„Ne. Zatím ne. Sotva jsme začali, paní Travailová. Někdy to trvá pěkně dlouho. Jistě chápete.“

„Ano, jistě. Ovšemže chápu.“

„Mohla byste mi přinést ten notýsek s adresami?“

„Ano, samozřejmě. Nechávala ho ležet na stole v pokoji. Hned vám ho přinesu.“

Paní Travaillová si otřela rozmazané oči a vyšla z místnosti. Kling seděl. Když se otevřely vstupní dveře, automaticky se k nim otočil a ruka mu vjela k podpažnímu pouzdru pro služební osmatřícítku. Když uviděl, kdo stojí ve dveřích, spustil ruku zpátky.

„Ahoj,“ řeklo děvčátko.

„Ahoj, Moniko,“ odpověděl s úsměvem.

Děvčátko bylo v rozpacích. Rusé vlásy mělo spletené do copánků, na sobě strakatou kostkovanou sukni s ramínky a bílou halenku. Měla rovné nožky a pěkné zuby a oči kulila na Klinga s dětskou upřímností. „Odkud víš, jak se jmenuju?“

„Prostě to vím,“ řekl Kling.

„Je babička doma?“

„Je. Pro něco mi šla. Do mamincina pokoje.“

„Neříkám jí maminka,“ svěřila se Monika. „Babi to nemá ráda. Říkám jí matko. A jak ty se jmenuješ?“

„Bert.“

„Jsi taky matčin kamarád?“

„Ne,“ řekl Kling.

„A co jsi?“

„Jsem detektiv.“

„Opravdu?“ zeptala se Monika a z očí měla dvě kola. „Jako Martin?“

„Lepší než Martin,“ prohlásil Kling skromně.

„Máš pistoli?“

„Jak by ne.“

„Ukážeš mi ji?“

Kling si odepjal osmatřícítku a ověřil si, že je zajištěná. Monika přicupitala blíž, ale Kling nedal zbraň z ruky.

„Je opravdická?“

„Toseví.“